

W. Riegman, LLM RA

31 augustus 2026

Koninklijke NBA

College voor beroepsreglementering

Per e-mail

Betreft: commentaar op concept NBA Handreiking 1156 'Toesturen accountantsverklaring in het kader van art. 31a van de Wet op de ondernemingsraden (WOR)'

Geachte leden van het college,

Met belangstelling heb ik kennis genomen van het bovengenoemde concept. Dat concept geeft mij aanleiding om op drie punten te reageren, te weten:

- Toepassingsbereik;
- De handelswijze bij het ontbreken van een ondernemingsraad;
- Vereisten artikel 38a en 38b Bta.

Toepassingsbereik

De NBA gaat ervan uit dat de verplichting van artikel 31a WOR alleen geldt voor controles die verplicht zijn op grond van artikel 2:393 BW. Een controleplicht op grond van artikel 2:393 BW ontbreekt van rechtswege indien de regimes van de artikelen 2:395a en 2:396 BW van toepassing zijn, tenzij de algemene vergadering van aandeelhouders anders besluit binnen zes maanden na aanvang van het boekjaar (artikel 2:398 lid 2 BW). In geval dat de algemene vergadering van aandeelhouders anders besluit, is sprake van een controle waarop artikel 2:393 BW van toepassing is en is derhalve sprake van een verplichting tot controle.

De tekst van de concept-handreiking maakt niet duidelijk of de NBA meent dat controle-opdrachten die zijn verstrekt omdat de aandeelhoudersvergadering heeft besloten om de regimes van artikel 2:395a of artikel 2:396 BW niet toe te passen, vallen onder de reikwijdte van artikel 31a WOR. Een verduidelijking zou op zijn plaats zijn.

De handelswijze bij het ontbreken van een ondernemingsraad

Paragraaf 4.2.4 van de concept-handreiking beschrijft de handelswijze van de accountant als een ondernemingsraad ontbreekt.

Verduidelijkt zou moeten worden dat deze paragraaf alleen betrekking heeft op de situatie dat een ondernemingsraad ontbreekt, terwijl de controlecliënt wel verplicht is om een ondernemingsraad in te stellen.¹

De handreiking schrijft kort gezegd voor dat bij het ontbreken van een ondernemingsraad de accountant toestemming aan het bestuur vraagt om de controleverklaring te verstrekken aan een vertegenwoordiging van de werknemers. Als die toestemming niet wordt gegeven, dan moet de accountant juridisch advies inwinnen.

Waar dat juridisch advies betrekking op moet hebben, wordt niet verduidelijkt in de handreiking. Ik neem aan dat is bedoeld dat het advies dient te zien op de vraag of de accountant toch een verplichting heeft om een vertegenwoordiging van de werknemers de controleverklaring te zenden of op andere wijze te informeren over de materiële onzekerheden. Op dit punt is het van belang dat de beroepsgroep één lijn trekt. De NBA zou daarover een standpunt moeten innemen en dit niet moeten overlaten aan individuele beroepsbeoefenaren en hun juridische adviseurs, met mogelijk verschillende uitkomsten.

In de handreiking neemt de NBA in feite ook een standpunt in, namelijk door te schrijven dat een wettelijke basis ontbreekt in de situatie dat er geen ondernemingsraad is.² Als dit een goede reflectie is van de mening van de NBA, dan is er ook geen reden meer voor een individuele accountant om juridisch advies in te winnen.

Vereisten artikel 38a en 38b Bta

In de situatie dat een ondernemingsraad ontbreekt en de controlecliënt toestemming geeft om de controleverklaring naar de personeelsvertegenwoordiging te zenden, dan moet deze toestemming schriftelijk worden verkregen indien sprake is van een wettelijke controle (artikel 38a Bta lid 1 d).

Artikel 38b Bta vereist bovendien een vastlegging van de overwegingen van de accountant.

De handreiking zou bij voorkeur – weliswaar ten overvloede – moeten wijzen op deze wettelijke verplichtingen.

Met vriendelijke groet,

Willem Riegman

¹ Artikel 31a WOR is niet van toepassing op personeelsvertegenwoordigingen.

² Consultatiedocument, paragraaf 4.2.4, laatste alinea.